

Zadaće suvremene visokoškolske knjižnice na primjeru Zbirke za germanistiku Knjižnice Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Vuković, Julia

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:131:159515>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom](#).

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-17**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA INFORMACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE ZNANOSTI
Ak. god. 2018./ 2019.

Julia Vuković

**Zadaće suvremene visokoškolske knjižnice na
primjeru Zbirke za germanistiku Knjižnice
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu**

Završni rad

Mentor: Dr. sc. Ana Barbarić, izv. prof.

Zagreb, rujan 2019.

Izjava o akademskoj čestitosti

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je ovaj rad rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na istraživanjima te objavljenoj i citiranoj literaturi. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Također izjavljujem da nijedan dio rada nije korišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Jela Vuković

(potpis)

Sadržaj

Sadržaj.....	iii
1. Uvod.....	1
2. Visokoškolske knjižnice u Hrvatskoj.....	2
2.1. Promjene u poslovanju suvremenih visokoškolskih knjižnica.....	4
2.2. Informacijska pismenost.....	5
3. Knjižnica Filozofskog Fakulteta u Zagrebu.....	8
3.1. Prednosti i mane starog knjižničnog sustava.....	8
3.2. Nova Knjižnica Filozofskog fakulteta.....	10
3.3. Suvremene usluge nove Knjižnice.....	12
3.3.1. Digitalne zbirke FFZG.....	13
3.3.2. Radionice.....	14
4. Zbirka za germanistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu.....	15
4.1. Nabava građe.....	15
4.1.1. Austrijska knjižnica Zagreb.....	16
4.2. Dodatne usluge u sklopu Zbirke.....	17
5. Navike korištenja Knjižnice i Zbirke kod studenata germanistike.....	19
5.1. Metode provođenja upitnika.....	19
5.2. Uzorak upitnika.....	19
5.3. Ciljevi i pretpostavke upitnika.....	20
5.4. Analiza- korištenje usluga Knjižnice Filozofskog fakulteta.....	20
5.5. Analiza- korištenje Zbirke za germanistiku.....	21
5.6. Zaključak istraživanja.....	23
6. Zaključak.....	24
7. Literatura.....	25
8. Prilozi.....	28

.....	29
.....	30
.....	31
.....	32
.....	33
Sažetak	34
Summary	35

1. Uvod

Naglim razvojem informacijske i komunikacijske tehnologije na prijelazu tisućljeća, društvo je u svim aspektima doživjelo mnoge promjene, a promjene su vidljive i u akademskom obrazovanju; u načinu na koji ljudi dolaze do informacija, kako ih koriste i kako se njima upravlja. Uočljivo je da se u posljednjih 20 godina uloga knjižnica općenito, a posebno visokoškolskih knjižnica, znatno promijenila te da visokoškolske knjižnice danas nadilaze svoju tradicionalnu ulogu, kako bi mogle zadovoljiti svestrane potrebe svojih korisnika, prije svega studenata. Kroz rad kao demonstrator u Zbirci za germanistiku Knjižnice Filozofskog fakulteta u Zagrebu, autorica rada stekla je uvid u poslovanje suvremene visokoškolske knjižnice te je dodatnim istraživanjem i kratkim upitnikom o navikama korištenja Germanističke zbirke predstavljeno djelovanje Zbirke u sklopu složenog knjižničnog sustava Filozofskog fakulteta.

2. Visokoškolske knjižnice u Hrvatskoj

U Republici Hrvatskoj djelovanje sveučilišnih knjižnica prvi puta je određeno *Standardima za visokoškolske knjižnice* iz 1990. godine. Visokoškolske knjižnice u dokumentu se opisuju kao „institucije koje prikupljaju, obrađuju, pohranjuju i daju na korištenje dokumente i informacije znanstvenog, obrazovnog i opće kulturnog karaktera.“¹ Usluge i službe visokoškolskih knjižnica prvenstveno su namijenjene studentima, nastavnicima i stručnim suradnicima na sveučilištu, ali dostupne su i široj javnosti u svrhu znanstvenog, stručnog i istraživačkog rada.² Takvo određenje visokoškolskih knjižnica bilo je temelj za izradu *Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti*, koji vrste knjižnica prvenstveno određuje prema namjeni i sadržaju knjižničnog fonda. U Republici Hrvatskoj razlikujemo šest vrsta knjižnica: nacionalne, narodne, školske, sveučilišne, visokoškolske, znanstvene i specijalne knjižnice.³

Dana definicija visokoškolskih knjižnica već je na prijelazu tisućljeća bila zastarjela i nedostatna, s obzirom na sve veći utjecaj interneta i raznih elektroničkih izvora, koji su postali uobičajeni i u akademskim krugovima. Stoga Hrvatsko knjižnično vijeće u suradnji s Ministarstvom kulture Republike Hrvatske 2006. godine izrađuje novi prijedlog standarda za visokoškolske knjižnice. Rezultat njihovog rada zapsan je u *Standardu i smjernicama razvoja i uvođenja najbolje prakse u knjižnicama visokih učilišta u Republici Hrvatskoj*. Definicija visokoškolskih knjižnica iz 1990. godine u suštini ostaje ista, no dodaju se zadaće u skladu s novim potrebama korisnika. „Visokoškolske knjižnice nabavljaju, stručno obrađuju i daju na korištenje knjižničnu građu u svim formatima, osiguravaju pristup informacijskim izvorima dostupnim na daljinu, te pružaju informacijske usluge prvenstveno studentima, nastavnicima i suradnicima u nastavi sveučilišnog, veleučilišnog i visokoškolskog studija, zatim ostalim članovima visokog učilišta te široj javnosti poradi obrazovnog, znanstvenoistraživačkog i općekulturnog djelovanja.“⁴

¹ Standardi za visokoškolske knjižnice u Republici Hrvatskoj (1990) Dostupno na: https://www.gksb.hr/images/dokumenti/Standardi_za_visokokolske_knjinice.pdf (19.08.2019.).

² Isto.

³ Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (2019) Str. 3. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/1925/Zakon-o-knji%C5%BEicama-i-knji%C5%BEi%C4%8Dnoj-djelatnosti-2019> (19.08.2019.).

⁴ Standard i smjernice razvoja i uvođenja najbolje prakse u visokoškolskim knjižnicama u Republici Hrvatskoj (2008) Str. 4. Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr/datoteke/473> (19.08.2019.).

Prema smjernicama, visokoškolske knjižnice dijele se na općeznanstvene i specijalne knjižnice. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu prema svojoj viziji i misiji ispunjava zadaće općeznanstvenog tipa knjižnice, prikupljajući građu iz svih znanstvenih područja i obavljajući i znanstvenoistraživačku i razvojnu djelatnost radi izgradnje i razvoja knjižničnoga sustava Republike Hrvatske.⁵ Knjižnica Filozofskog fakulteta prema vrsti može se odrediti kao fakultetska knjižnica, podvrsta knjižnice specijalnog tipa, koja s brojnim odjelnim knjižnicama nadopunjuje i unaprjeđuje znanstveno-nastavni rad na pojedinim odsjecima, odjelima, studijima itd.⁶

Standardi za knjižnice potrebni su kako bi se odredila osnovna načela prema kojima se knjižnice istog tipa mogu uspoređivati i vrednovati. Dugogodišnje iskustvo pokazalo je da uspoređivanje knjižnica isključivo na temelju kvantitativnih pokazatelja nije dovoljno kako bi se utvrdilo u kojoj mjeri knjižnica ispunjava svoju zadaću. Iako je brojčana mjerljivost široko prihvaćena kao temeljno mjerilo uspjeha, visokoškolske knjižnice s najvećim fondovima i najviše zaposlenika, zajednici ne koriste mnogo, ako ne ispunjavaju potrebe svojih korisnika na visokoj razini. Stoga se pravim pokazateljem uspješnosti visokoškolske knjižnice smatra kombinacija kvantitativnog i kvalitativnog vrednovanja.⁷

Hrvatski Conceptus model, temeljen na *RLG Conceptus modelu* proizašlom iz IFLA-*inih Smjernica*, primjenjuje kvalitativno vrednovanje zbirke, uzimajući u obzir nacionalne potrebe te se ne koncentrira samo na trenutno stanje, nego i buduće planove knjižnice. Polazišna točka je vrednovanje fonda i trenutnih prednosti u usporedbi s drugim knjižnicama, dok se istovremeno sagledavaju i mogućnosti i planovi koje knjižnica želi ostvariti u bliskoj budućnosti.⁸ Za napredak i daljnji razvoj knjižničnog fonda bitno je da se rezultati vrednovanja analiziraju i iskoriste za planiranje kratkoročnih i dugoročnih ciljeva knjižnice.

⁵ Nacionalna i sveučilišna knjižnica // Hrvatska enciklopedija. Mrežno izd. Zagreb : Leksikografski zavod Miroslav Krleža, cop. 2013. Dostupno na: <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=42698> (19.08.2019.).

⁶ Standard i smjernice razvoja i uvođenja najbolje prakse u visokoškolskim knjižnicama u Republici Hrvatskoj (2008) Str. 5. Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr/datoteke/473> (19.08.2019.).

⁷ Isto, str 4.

⁸Usp. Majstorović, Z.; Ivić, K. (2011) Izgradnja zbirke u sveučilišnom knjižničnom sustavu : model. Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 54 (3), str. 47. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/119114> (19.08.2019.).

2.1. Promjene u poslovanju suvremenih visokoškolskih knjižnica

Temeljne zadaće i usluge visokoškolskih knjižnica, osim osiguravanja dostupnosti obavezne i dopunske ispitne literature, uključuju, među ostalim, i objedinjavanje, brigu, zaštitu i osiguravanje dostupnosti i korištenja disertacija i magistarskih radova obranjenih na matičnom sveučilištu te pohranu završnih i diplomskih radova obranjenih na matičnom visokoškolskom sveučilištu. Posebna važnost pridaje se izgradnji opsežne referentne zbirke koja uključuje enciklopedije, rječnike, priručnike, leksikone, biografske priručnike, posebne bibliografije, kataloge knjižnica i kazala-sekundarnih i tercijarnih izvora koji korisnicima predstavljaju prve pristupne točke prilikom istraživanja i upoznavanja novih tema. Iako predstavlja bogat i izuzetno koristan izvor informacija, referentna zbirka svojim opsegom ne bi trebala prelaziti 10% ukupnog fonda visokoškolske knjižnice, a novim se *Smjernicama* potiče korištenje referentnih izvora informacija u elektroničkom obliku. Pristup elektroničkim izvorima informacija (komercijalnim bazama podataka) visokoškolskim knjižnicama skromnih financijskih mogućnosti nerijetko predstavlja veliki izazov zbog visoke cijene pristupa, no mogućnost udruživanja više knjižnica istog tipa i zajedničkog pokrivanja troškova, korisnicima omogućuje pristup dodatnim relevantnim izvorima informacija.⁹

Majstorović I Ivić (2011) u zajedničkom radu navode koliko je za izgradnju uspješnog sveučilišnog knjižničnog sustava bitna suradnja pojedinih sastavnica.¹⁰ Iako se autorice u radu bave sveučilišnim knjižnicama, ista je ideja primjenjiva i za visokoškolske knjižnice. Ovisno o opremljenosti i veličini fonda, knjižnice u različitoj mjeri mogu odgovarati na potrebe svojih korisnika, a šanse da jedna knjižnica u svakom trenutku posjeduje sve što je potrebno njenim korisnicima, izrazito su male. Suradnjom knjižnice pružaju veći izvor informacija, istovremeno izbjegavajući nepotrebno preklapanje fondova i uštedu novčanih izdataka za nabavu građe koja nedostaje. Suradnja visokoškolskih knjižnica za krajnji cilj ima uvođenje integriranog knjižničnog sustava, kao središnje točke pristupa svim visokoškolskim knjižnicama u sustavu. Melinščak Zlodi i Mučnjak (2009) u radu objavljenom povodom otvorenja nove Knjižnice Filozofskog fakulteta napominju: „O zajedničkom uvođenju

⁹ Standard i smjernice razvoja i uvođenja najbolje prakse u visokoškolskim knjižnicama u Republici Hrvatskoj (2008) Str. 9. Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr/datoteke/473> (19.08.2019.).

¹⁰ Majstorović, Z.; Ivić, K. (2011) Izgradnja zbirke u sveučilišnom knjižničnom sustavu : model. Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 54 (3), str. 48. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/80102> (19.08.2019.).

integriranog sustava (softvera) za knjižnično poslovanje razmišlja se u hrvatskim visokoškolskim knjižnicama već niz godina, i više od desetljeća.“¹¹ No, i deset godina nakon objavljivanja članka, visokoškolske knjižnice u Hrvatskoj ne koriste jedinstveni knjižnični sustav i time se protive povezivanju u jedinstvenu cjelinu te po tom pitanju ne djeluju u skladu sa suvremenim europskim standardima.

2.2. Informacijska pismenost

Informacijska pismenost može se opisati kao „sklop kompetencija potrebnih za cjeloživotno učenje“¹², vještina koja se posebno razvila u 21. stoljeću u skladu s razvojem informacijskog društva. Sve češće, pojedinac i nakon završetka formalnog obrazovanja mora znati „gdje pronaći relevantne informacije, kako ih vrednovati i kako iskoristiti svoje znanje.“¹³ Drugim riječima, mora biti spreman učiti cijeli život.

Uvođenje Bolonjske deklaracije 1999. godine uvelike je pridonijelo poticanju informacijske pismenosti u kontekstu visokoškolskih knjižnica. „Naime, jedan od njezinih osnovnih ciljeva je uspostava sustava cjeloživotnog učenja, te se upravo u tome može vidjeti izravna poveznica Bolonjskog procesa s informacijskom pismenošću.“¹⁴ Bolonjska reforma u središte stavlja partnerski odnos knjižničara, administrativnog osoblja i sveučilišnih profesora, s ciljem ostvarivanja najvišeg mogućeg standarda i kvalitete visokog obrazovanja.¹⁵

Knjižnica kroz svoj rad korisnicima može ponuditi razne oblike informacijskog opismenijavanja, koji se mogu podijeliti u tri osnovne skupine:

- vođeni razgledi knjižnica (što je samo prvi korak kada se radi o knjižničnoj pismenosti);
- specifična pomoć – vodiči za korisnike u *online* ili tiskanom izdanju;

¹¹ Melinščak Zlodi, I.; Mučnjak, D. (2009) Nova Knjižnica Filozofskog fakulteta u Zagrebu: kako su studenti dočekali svoje Velebno bibliotečno zdanje. *Kemija u industriji*, 58 (11), str. 544. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/42977> (19.08.2019.).

¹² Rubinić, D. (2011) Visokoškolska knjižnica u programima informacijskog opismenijavanja studenata : istraživanje programa Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Karl-Franzens Graz. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 54 (4), str.25. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/80039> (19.08.2019.).

¹³ Isto.

¹⁴ Isto.

¹⁵ Bačić, E. (2007) Visokoškolske knjižnice i neformalni oblici učenja. U: Belan-Simić, A.; Horvat, A. (ur.). *Slobodan pristup informacijama*, 4. i 5. okrugli stol. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, str. 14.

- tečajevi / kolegiji – mogu uključivati različite oblike nastave poput klasičnih predavanja, predavanja podržana računalnim softverom, *online* tečajeve i slično.¹⁶

Koristeći navedene metode, knjižnice mogu pridonijeti razvoju informacijske pismenosti svih naraštaja.

Iako bi se moglo pretpostaviti da su mlađe generacije, odrasle uz informacijsku komunikacijsku tehnologiju, tijekom obrazovanja usvojile sposobnost razlučivanja bitnih od nebitnih informacija, istraživanja pokazuju da „...iako su uglavnom računalno pismeni, pripadnici ovoga naraštaja su ipak uvelike informacijski nepismeni. Uočava se slabo razvijena svijest o informacijskoj potrebi, neprepoznavanje značajnih informacija, nerazvijena mjerila vrednovanja, djelomično znanje itd.”¹⁷ Istraživanjima je uočeno da studenti bez velikog napora brzo nalaze odgovore na jednostavna pitanja, no pri složenim upitima isključuju daljnje izvore informacija i time gube mogućnost argumentiranja vlastitih odgovora.¹⁸ Studenti sve teže razlučuju što je od dobivenih informacija relevantno za njihov upit i kako dobivene informacije mogu iskoristiti pri rješavanju konkretnog zadatka. Petr i Aparac-Jelušić (2002) ideju suvremene informacijske pismenosti sažimaju u jednu rečenicu: „...novo je učenje usmjereno prema razvijanju sposobnosti da se informacije pretvore u znanje, a znanje u aktivnost.”¹⁹ Upravo su knjižnice, prije svega visokoškolske, institucije od kojih se očekuje da će novim naraštajima studenata predstavljati centar, gdje će moći razvijati potrebne sposobnosti.

Akeroyd u svom radu 2007. godine izlaže svoja razmišljanja o budućnosti visokoškolskih knjižnica. Smatra da će knjižnice poprimiti ulogu središta za izvore učenja (engl. *Learning Resource Centres*), kao višenamjenska središta za podršku učenju i pružanju informacijskih uloga.²⁰ Također tvrdi da će se tradicionalna uloga knjižnice (organiziranje ograničene količine izvora znanja) razvojem tehnologije

¹⁶ Rubinić, D. (2011) Visokoškolska knjižnica u programima informacijskog opismenijavanja studenata : istraživanje programa Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Karl-Franzens Graz. Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 54 (4), str.27. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/80039> (19.08.2019.).

¹⁷ Isto .

¹⁸ Petr., K.; Aparac-Jelušić, T. (2002) Uloga sveučilišnih knjižnica u novim pristupima akademskom obrazovanju. U: Zbornik radova "Težakovi dani". Tkalac, S.; Lasić-Lazić, J. (ur.). Zagreb: Filozofski fakultet, Zavod za informacijske studije, str. 161.

¹⁹ Isto, str. 163.

²⁰ Akeroyd, J. (2007) Budućnost visokoškolskih knjižnica U: Belan-Simić, A.; Horvat, A. (ur.). Slobodan pristup informacijama, 4. i 5. okrugli stol. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, str. 8.

znatno promijeniti. Najveću promjenu vidi u odnosu prema korisniku i poticanju njegove sposobnosti da sam koristi i vrednuje dostupne informacijske izvore. Prema Akeroydu knjižnica će preuzeti aktivnu ulogu u razvijanju korisničke obaviještenosti, tj. informacijske pismenosti, pri čemu se pojam upravljanja znanjem i informacijama širi s isključivo materijalnog (analognog) na razne formate.²¹ Dakle, suvremeni visokoškolski knjižničari neće brinuti isključivo o informacijama koje posjeduju u svojoj zbirci, nego će istovremeno aktivno pomagati i onima koji stvaraju znanje i onima koji ga koriste.

²¹ Isto.

3. Knjižnica Filozofskog Fakulteta u Zagrebu

Knjižnica Filozofskog fakulteta svojom starošću i veličinom fonda u Hrvatskoj predstavlja značajan centar za razvoj društvenih i humanističkih znanosti. Veličinom druga po redu knjižnica u Hrvatskoj, odmah nakon Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu²², svoju povijest započinje prije više od 130 godina, 1886. godine, kada svojim radom započinje prva zavodska knjižnica na Fakultetu, Knjižnica Zavoda za slavensku filologiju.²³ U narednim godinama, primjer Zavoda za slavensku filologiju slijede i drugi odsjeci te se pokreću zasebne odsječke knjižnice, koje sve do preseljenja u novu zgradu, svaka za sebe, djeluju u malim prostorijama raspoređene po čitavom Fakultetu.

S rastom broja studenata i sve većom ponudom studijskih grupa, potreba za izvorima informacija također raste. Posebice u vrijeme prije interneta, kada je čitanje knjiga predstavljalo gotovo jedini način pristupa informacijama potrebnih za učenje ili samostalni znanstveni rad. Stoga ne čudi da je već šezdesetih godina 20. stoljeća uprava Fakulteta izrazila želju za izgradnjom jedinstvene fakultetske knjižnice, koja bi objedinila svu tadašnju knjižnu građu na Fakultetu.²⁴ Od prvih ideja, do otvorenja Knjižnice, prošlo je skoro 50 godina, pri čemu su planovi izgradnje Knjižnice u nekoliko navrata zaustavljeni. 14. prosinca 2005. godine konačno je svečano postavljen kamen temeljac za novu Knjižnicu koja je u ožujku 2009. godine službeno otvorila svoja vrata studentima.²⁵

3.1. Prednosti i mane starog knjižničnog sustava

Knjižnica Filozofskog fakulteta u Zagrebu svoju tradiciju započinje krajem 19. stoljeća s manjim brojem poklonjenih knjiga namijenjenih za osnivanje Knjižnice Zavoda za slavensku filologiju. Manje od sto godina nakon početka rada prve knjižnice, u sklopu Fakulteta djeluje 18 odsečkih knjižnica, a knjižnični fondovi Filozofskog fakulteta narasli su na gotovo 340.000 svezaka građe. Točno za stotu godišnjicu osnutka Knjižnice Zavoda za slavensku filologiju, na Fakultetu se osniva i

²² H. K. (2005) Kulturni događaj desetljeća. Novi list, 14. prosinca, str. 15.

²³ Mišetić, M.; Raos, N. (2009) Knjižnične zbirke Filozofskoga fakulteta. U: Jurković, M. (ur.). Knjižnica Filozofskog fakulteta. Zagreb: FF press, str. 25.

²⁴ Jurković, M. (2009) Uvodna riječ. U: Jurković, M. (ur.). Knjižnica Filozofskog fakulteta. Zagreb: FF press, str. 4.

²⁵ M. I. (2005) Knjižnica za 700.000 naslova. Vijesnik, 14. prosinca, str. 36.

središnja čitaonica.²⁶ Nagli rast knjižničkog fonda ne čudi ako se u obzir uzme specifičnost humanističkih znanosti: cirkularnost i cikličnost. "Korpus ukupnog znanja, masa relevantnih izvora i dostignuća, akumulira se i nema informacije koja bi se konačno i neopozivo ustanovila kao suvišna, redundantna ili nevažna, dokle god je vjerodostojna."²⁷ Drugim riječima, literatura koja u jednom trenu više nije aktualna i dalje ne gubi na značaju jer stručnjaci u humanističkim znanostima do novih spoznaja ponajprije dolaze ljudskim iskustvom te je izrazito bitno da i *zastarjela* literatura studentima bude dostupna za proučavanje.

Sugovornici prilikom izrade završnog rada slažu se da je glavni nedostatak starog knjižničkog sustava bila međusobna nepovezanost i neusklađenost odsječkih i seminarskih knjižnica na razini Fakulteta pri čemu je svaka odsječka knjižnica predstavljala cjelinu za sebe, koja je doduše njegovala usku povezanost s matičnim odsjekom, no nije surađivala s drugim knjižnicama na Fakultetu. Istovremeno vođenje velikog broja manjih izoliranih zbirki rezultirao je neracionalnim upravljanjem knjižničkog fonda na razini Fakulteta. Vraćajući se na model izgradnje zbirki u sveučilišnom knjižničnom sustavu, koji Majstorović i Ivić (2011) predstavljaju u svom radu, povezivanje pojedinačnih knjižnica u integrirani knjižnični sustav pomoglo je u izgradnji bogatijeg knjižničkog fonda, istovremeno izbjegavajući sukobe zbog suprotstavljanja pojedinačnih i sveopćih ciljeva jer su svi uključeni slijedili isti cilj: izgradnju zajedničke knjižnice za sve studente Filozofskog Fakulteta.²⁸

Iako su odsječke i seminarske knjižnice udruženjem u jedinstvenu knjižnicu naizgled oslabile svoju direktnu povezanost s matičnim odsjecima i katedrama, Knjižnica Filozofskog fakulteta u svojoj je djelatnosti i zadaćama i dalje podređena matičnoj ustanovi te djeluje u skladu s njenom politikom i poslanjem.²⁹ Dakle, dok zbirke i dalje usko surađuju s matičnim odsjecima, Knjižnica, kao cjelina, svojim radom nadopunjuje rad Fakulteta.

Također značajan problem bila je činjenica da je iznimno mali dio građe studentima i profesorima bio dostupan u slobodnom pristupu. Prostorije u kojima su djelovale

²⁶ Mišetić, M.; Raos, N. (2009) Knjižnične zbirke Filozofskoga fakulteta. U: Jurković, M. (ur.). Knjižnica Filozofskog fakulteta. Zagreb: FF press, str. 26.

²⁷ Isto, str. 24

²⁸ Majstorović, Z., Čelić-Tica, V.; Leščić, J. (2013) Strategijski plan razvoja knjižnica : s posebnim osvrtom na zadaće Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 56 (1-2), str. 48. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/115095> (19.08.2019.).

²⁹ Standard i smjernice razvoja i uvođenja najbolje prakse u visokoškolskim knjižnicama u Republici Hrvatskoj (2008) Str. 6. Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr/datoteke/473> (19.08.2019.).

knjižnice u većini slučajeva imale su jedino pult za kojim se mogla zaduživati građa, a prostora za učenje ili proučavanje građe nije bilo. Suvremene visokoškolske knjižnice za obavljanje svoje djelatnosti trebaju imati odgovarajući prostor i dodatnu opremu poput računala, priključka za Internet i aparata za fotokopiranje i skeniranje.³⁰ Odgovarajući prostor za rad studenti su dobili tek 2009. godine kada je otvorena nova zgrada Knjižnice. No, ni nova zgrada nije od početka ispunjavala sve postavljene odredbe. Tako su studenti tek u ožujku 2019. godine dobili seminarsku dvoranu za grupni rad i sastanke³¹, iako je prema *Standardima* prostor za grupni rad jednako potreban kao i prostor za individualni rad. Uzevši u obzir današnji standard, teško je zamislivo i da su stare odsječke i seminarske knjižnice radile 4 sata dnevno³², najčešće u prijednevnim satima, dok je danas uobičajeno da studenti prostore Knjižnice preko tjedna mogu koristiti od 7:30 do 20:00, uz skraćeno radno vrijeme subotom. Novo radno vrijeme odgovara radnom vremenu propisanom *Standardom i smjernicama za visokoškolske knjižnice*, gdje stoji da minimalno radno vrijeme fakultetske knjižnice ne može biti manje od 50 sati tjedno.³³

3.2. Nova Knjižnica Filozofskog fakulteta

Do izgradnje nove zgrade i povezivanja u jedinstveni knjižnični sustav 2009. godine, na Fakultetu je djelovalo ukupno 24 zasebnih knjižnica u uvjetima koji ni približno nisu odgovarali europskim standardima. Profesor Miljenko Jurković o razdoblju prije izgradnje nove Knjižnice piše: „... problemi s prostorom postajali su sve veći, stanje u kojemu su fakultetske knjižnice bile, sve nesnosnije, Filozofski fakultet raspolaže, naime, s više od 600 000 knjiga, raspoređenih u 24 odsječke i/ili seminarske knjižnice, uz središnju čitaonicu, raspršenih na različitim mjestima Filozofskog fakulteta, u prostorima koji jedva prelaze 1000 m². Knjižnice, koje više djelovahu kao skladišta, nisu imale mogućnost širenja, a sve strategije razvoja i nabave knjiga

³⁰ Standard i smjernice razvoja i uvođenja najbolje prakse u visokoškolskim knjižnicama u Republici Hrvatskoj (2008) Str. 11. Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr/datoteke/473> (19.08.2019.).

³¹ Klemar Bubić, B. Usmeno priopćenje (11.07..2019.).

³² Melinščak Zlodi, I.; Mučnjak, D. (2009) Nova Knjižnica Filozofskog fakulteta u Zagrebu: kako su studenti dočekali svoje Velebno bibliotečno zdanje. *Kemija u industriji*, 58 (11), str. 542. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/42977> (19.08.2019.).

³³ Standard i smjernice razvoja i uvođenja najbolje prakse u visokoškolskim knjižnicama u Republici Hrvatskoj (2008) Str.11. Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr/datoteke/473> (19.08.2019.).

bivale su ograničene u samom početku.³⁴ Izgradnja zasebne zgrade za potrebe Knjižnice imala je dakle dvojaku ulogu: 1. centraliziranje poslovanja Knjižnice omogućilo je kvalitetniji rad i jednostavniji pristup pojedinim zbirkama; 2. s obzirom na činjenicu da su odsječke knjižnice bile raspoređene po raznim prostorijama na Fakultetu, od kojih su samo neke izvorno bile namijenjene kao prostor za knjižnice, a druge su koristile prazne kabinete i sobe, oslobođenjem tih prostorija Fakultet je dobio prijeko potreban dodatan prostor za izvođenje nastave.

Knjižnica u novoj zgradi, na ukupno 6 katova korisnicima nudi korisnički prostor opremljen računalima te slobodan pristup građi sa svih područja društveno-humanističkih znanosti. Na prizemlju se nalazi opća referentna zbirka i čitaonica časopisa, dok su na ostalim katovima raspoređene stručne zbirke u otvorenom pristupu organizirane po načelu srodnosti. Na prvome katu Knjižnice nalazi se elektronička učionica, namijenjena raznim tečajevima, dok je drugi kat obogaćen višenamjenskom dvoranom, koja je opremljena multimedijom, redovito mjesto održavanja konferencija, predstavljanja knjiga i drugih aktivnosti koje neizravno obogaćuju akademsko obrazovanje. Zbirka muzikalija i AV građe na četvrtome katu knjižnice korisnicima omogućuje korištenje audio-vizualne građe kao dodatan izvor informacija.³⁵

Uzevši u obzir potrebe korisnika, za otvoreni pristup bitno je da su korisnici u mogućnosti samostalno koristiti sve što im Knjižnica nudi i da što jednostavnije sami mogu locirati potrebnu literaturu na policama. Glavni raspored zbirki na katovima određen je prema načelu sličnosti, a pojedine stručne skupine unutar zbirki izrađene su individualno za svaku zbirku, pri čemu je glavna nit vodilja bila Univerzalna decimalna klasifikacija. „Umjesto prihvaćanja neke postojeće bibliotečne klasifikacije u oblikovanju stručnih skupina za raspored građe u otvorenom pristupu, svaki je predmetni stručnjak izradio popis (i hijerarhijsku strukturu) stručnih skupina koje su najbolje odgovarale svakoj od stručnih zbirki.“³⁶ Primjena Univerzalne decimalne

³⁴ Jurković, M. (2009) Knjižnica Filozofskog fakulteta : od želja do realizacije. U: Jurković, M. (ur.). Knjižnica Filozofskog fakulteta. Zagreb: FF press, str. 16.

³⁵ Mihel, I. (2009) Misija, vizija, vrijednosti, sadržaji i adaptabilnost : Pogled bibliotekara. U: Jurković, M. (ur.). Knjižnica Filozofskog fakulteta. Zagreb: FF press, str. 46.-47.

³⁶ Melinščak Zlodi, I.; Mučnjak, D. (2009) Nova Knjižnica Filozofskog fakulteta u Zagrebu: kako su studenti dočekali svoje Velebno bibliotečno zdanje. Kemija u industriji, 58 (11), str. 543. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/42977> (19.08.2019.).

klasifikacije u nekim bi područjima ograničavala potrebe Knjižnice, dok bi za određene zbirke nudila nepotrebno detaljno grananje.

3.3. Suvremene usluge nove Knjižnice

Vođeni idejom suvremenih europskih i svjetskih knjižnica, nova Knjižnica Filozofskog fakulteta od početka svog djelovanja svoju viziju i misiju usmjerava van okvira tradicionalne visokoškolske knjižnice. Stari sustav seminarskih knjižnica bio je specifičan po čvrstim vezama s matičnim odsjecima, a cilj je bio prenijeti tu osobinu u novi organizacijski sustav, koji će uz brojne nove usluge i okupljanje građe svih odsječkih knjižnica u jednu cjelinu, omogućiti određeni stupanj samostalnosti svake zbirke.³⁷ Drugim riječima: „Konceptija budućeg informacijsko-knjižničkog središta Filozofskog fakulteta osigurava s jedne strane čuvanje tradicije Fakulteta i usklađenost s nastavnim programima, a s druge strane razvijanjem novih usluga transformaciju knjižnice u centar istraživačkog učenja.“³⁸ „Fond Knjižnice Filozofskoga fakulteta tematski i sadržajno prati sve studentske grupe i programe koji se izvode i studiraju na Filozofskome fakultetu u Zagrebu, tematski i sadržajno pokriva široko područje humanističkih i društvenih znanosti i podrška je znanstveno-istraživačkomu radu koji se odvija na Fakultetu.“³⁹

Ono što Knjižnica svojim radom želi postići, najbolje izlazi do izražaja u Članku 4. Pravilnika o radu Knjižnice: „Knjižnica Filozofskog fakulteta pruža stručnu i sustavnu podršku znanstveno-istraživačkom i nastavnom radu, učenju i cjeloživotnom učenju te podučavanju korisnika.“⁴⁰ U skladu sa svojom vizijom da potiče informacijsku pismenost svojih korisnika i razvijanje sposobnosti potrebnih za cjeloživotno učenje, Knjižnica Filozofskog fakulteta zamišljena je ne samo kao mjesto prikupljanja, obrade i davanja na korištenje građe, nego i kao centar koji svim zainteresiranim pojedincima nudi mogućnost sudjelovanja u raznim izlaganjima, predavanjima, konferencijama, tečajevima, stručnim usavršavanjima i mnogome drugome.

³⁷ Isto, str. 542.

³⁸ Mihel, I. (2009) Misija, vizija, vrijednosti, sadržaji I adaptabilnost : Pogled bibliotekara. U: Jurković, M. (ur.). Knjižnica Filozofskog fakulteta. Zagreb: FF press, str. 40.

³⁹ Klemar Bubić, B.; Luić-Vudrag, D. (2018). Odras izdavačke i znanstvene produkcije fakulteta u fondu visokoškolske knjižnice: Zbirka periodike u Knjižnici Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U : Arhivi, Knjižnice, Muzeji: Mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, 21 (2018), str. 340.

⁴⁰ Pravilnik o radu Knjižnice Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dostupno na: http://knjiznica.ffzg.unizg.hr/pravilnik_2012 (19.08.2019.).

3.3.1. Digitalne zbirke FFZG

Jedna od suvremenih zadaća koje je knjižnica uspješno izvršava je vođenje brige o završnim, diplomskim, magistarskim i doktorskim radovima obranjenim na Filozofskom fakultetu. Akeroyd (2007) izgradnju institucijskog repozitorija smatra jedom od ključnih budućih uloga visokoškolskih knjižnica jer se tako stvoreni arhivski zapisi o intelektualnom proizvodu sveučilišta štite od zaborava, a istovremeno sveučilištu omogućuju da svoj rad javno prezentira.⁴¹ Repozitorij Filozofskog fakulteta u Zagrebu, uz Digitalnu zbirku ispitne literature i Baze podataka, jedna je od tri digitalne zbirke kojima knjižnica nudi pristup preko svoje *web* stranice.

Digitalna zbirka ispitne literature, nastala prema ideji prof. dr. Jadranka Lasić-Lazić uz suradnju studenata Odsjeka za informacijske znanosti i Hrvatskog saveza slijepih.⁴² Zbirka je podijeljena u nekoliko kategorija, a studentima bi trebala nuditi brzi i jednostavni pristup informacijama. U Abecednom katalogu ispitne literature dostupno je 130 naslova, velikim dijelom stručnih članaka, no s obzirom na to da je zbirka zadnji put nadopunjena 2008. godine, danas studentima više ne predstavlja relevantan izvor informacija.

Za razliku od Digitalne zbirka ispitne literature, Baze podataka, odnosno zbirka elektroničkih časopisa i knjiga, studentima nudi mogućnost pristupa 57 nacionalnih i internacionalnih aktivnih baza podataka, od kojih je samo dio dostupan u slobodnom pristupu. Pružanjem raznih digitalnih izvora, Knjižnica preuzima ključne osobine hibridne knjižnice, kombinirajući tradicionalne tiskane zbirke sa sve zastupljenijom elektroničkom dostavom publikacija.⁴³ U kojoj mjeri studenti iskorištavaju mogućnosti digitalnih baza podataka koje im se nude, bit će kasnije predstavljeno u radu, analizom upitnika potencijalnih korisnika Zbirke za germanistiku.

⁴¹ Akeroyd, J. (2007) Budućnost visokoškolskih knjižnica U: Belan-Simić, A.; Horvat, A. (ur.). Slobodan pristup informacijama, 4. i 5. okrugli stol. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, str. 10.

⁴² O ideji projekta Digitalna zbirka. Dostupno na: <http://dzs.ffzg.unizg.hr/oidej.htm> (19.08.2019.).

⁴³ Akeroyd, J. (2007) Budućnost visokoškolskih knjižnica U: Belan-Simić, A.; Horvat, A. (ur.). Slobodan pristup informacijama, 4. i 5. okrugli stol. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, str. 9.

3.3.2. Radionice

Kao što je u radu već objašnjeno, uvođenje Bolonjskog procesa i razvoj tehnologije doveli su do drugačijeg shvaćanja knjižnice u okviru akademske zajednice. Kako bi zadovoljila nove potrebe korisnika, knjižnica mora, osim čuvanja i davanja na uvid raznih izvora znanja, pridonositi i obrazovanju studenata i nastavnika van nastavnog plana.⁴⁴ Od 2014. godine Knjižnica Filozofskog fakulteta, u sklopu orijentacijskog tjedna održava predavanja pod imenom *Moja Knjižnica!* i *Šetnja Knjižnicom*, gdje se studenti prve godine već od samog početka studija upoznaju s mogućnostima koje im se nude i koje nadilaze usluge tradicionalne knjižnice. Tijekom studija studenti mogu posjetiti radionice *Informacijska pismenost I, II i III*. Radionice se, u suradnji s nastavnicima i prema specifičnostima studija prilagođavaju potrebama studenata, a neki od ciljeva radionica su: osnove poznavanja informacijske i komunikacijske tehnologije potrebne za studiranje na FF-u, pronalaženje, evaluacija i odabir literature za studij, poznavanje osnova korištenja elektroničkih izvora informacija, pretraživanje bibliografskih baza podataka⁴⁵ Kao što Petr i Aparac-Jelušić (2002) ističu, suvremene knjižnice nude mogućnosti dodatne edukacije ne samo studentima, nego i profesorima. Nastavnici i vanjski suradnici Filozofskog fakulteta mogu se prijaviti za radionice *Organiziranje vlastite bibliografije*, *Indikatori ugleda i odjeka znanstvenih publikacija* ili *Društvene mreže za znanstvenike*.⁴⁶

⁴⁴ usp. Petr., K; Aparac-Jelušić, T. (2002) Uloga sveučilišnih knjižnica u novim pristupima akademskom obrazovanju. U: Zbornik radova "Težakovi dani". Tkalac, S.; Lasić-Lazić, J. (ur.). Zagreb: Filozofski fakultet, Zavod za informacijske studije, str. 162.

⁴⁵ Edukacija za studente. Dostupno na: <http://knjiznica.ffzg.unizg.hr/usluge/edukacija/studenti> (19.08.2019.).

⁴⁶ Nastavnici i suradnici. Dostupno na: <http://knjiznica.ffzg.unizg.hr/usluge/edukacija/nastavnici-i-suradnici> (19.08.2019.).

4. Zbirka za germanistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu

Središnji dio završnog rada predstavlja rad Zbirke za germanistiku, jednu od najvećih i najstarijih zbirki u Knjižnici Filozofskog fakulteta. Germanistička zbirka smještena je u Knjižnici na petom katu, gdje prostor u otvorenom pristupu dijeli s drugim germanskim i romanskim jezicima. Na katu se također nalaze zbirke: Anglistika, Nederlandistika, Talijanistika, Francuski jezik i književnost, Španjolski jezik i književnost, Portugalski jezik i književnost, Rumunjski jezik i književnost te Austrijska knjižnica Zagreb, koja predstavlja posebnu vrstu suradnje Knjižnice Filozofskog fakulteta i Saveznog ministarstva za Europu, integraciju i vanjske poslove Republike Austrije⁴⁷.

Većina informacija izloženih na stranicama koje slijede prikupljena je intervjuom s voditeljicom Germanističke zbirke, gospođom Blaženkom Klemar Bubić, koja je brigu o zbirci preuzela u srpnju 2007. godine, nakon višegodišnjeg rada na Zbirci kao demonstrator. Današnja Zbirka za germanistiku svojim radom započinje 1904. godine, osam godina nakon osnivanja prve Zavodske knjižnice na Filozofskom fakultetu.⁴⁸ Nakon Zavoda za slavensku filologiju i Odsjeka za pedagogiju, Odsjek za germanistiku također se odlučuje osnovati vlastitu knjižnicu, tadašnju priručnu knjižnicu Odsjeka za njemačku filologiju.

4.1. Nabava građe

Kao i ostale zbirke Knjižnice Filozofskog fakulteta, Zbirka za germanistiku, najveći dio svog fonda dobiva donacijama, od kojih su najznačajnije donacije udruga i institucija poput Goethe-Instituta Hrvatska, njemačke službe za akademsku razmjenu DAAD (*Deutscher Akademischer Austausch Dienst*) i DFG-a (*Deutsche Forschungsgemeinschaft*). Fond zbirke upotpunjuju i donacije švicarske zaklade za promicanje kulture Pro Helvetia i donacije Kneževine Lihtenštajn, no brojčano se ne mogu uspoređivati s njemačkim i austrijskim darovima.⁴⁹ Značajne su i donacije

⁴⁷ Klemar Bubić, B.; Luić-Vudrag, D. (2017) Austrijska knjižnica na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 60 (1), str. 217. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/189120> (19.08.2019.).

⁴⁸ Mišetić, M.; Raos, N. (2009) Knjižnične zbirke Filozofskoga fakulteta. U: Jurković, M. (ur.). Knjižnica Filozofskog fakulteta. Zagreb: FF press, str. 25.

⁴⁹ Klemar Bubić, B. Usmeno priopćenje (11.07.2019.).

profesora, koji tradicionalno nakon odlaska u mirovinu Knjižnici daruju svoju osobnu zbirku.

Nabava novih knjiga kupnjom ograničena je godišnjim budžetom, a oblikuje se ponajviše prema prijedlozima profesora i njihovim potrebama za izvođenje postojećih ili novih kolegija, stoga suradnja predmetnog knjižničara i profesora na Odsjeku najviše dolazi do izražaja upravo prilikom procesa izbora nabave nove građe. Profesori svake godine sastavljaju popise knjiga za koje smatraju da nedostaju Zbirci, nakon čega predmetna knjižničarka izrađuje izbor nabave te profesorima izlaže vlastite prijedloge za koje smatra da bi dodatno obogatili zbirku.⁵⁰ Gospođa Klemar Bubić naglašava da je suradnja s profesorima s Odsjeka kvalitetna i ugodna te da profesori uvijek spremno prihvate njezine prijedloge. Svake godine, manji dio raspoloživih sredstava osiguran je i za nabavu suvremenih naslova koji nisu dio ispitne literature. Izrađuje se uži i širi izbor djela nominiranih za najprestižniju njemačku književnu nagradu *Deutscher Buchpreis*, s ciljem da se studenti upoznaju sa suvremenom njemačkom književnosti i van nastavnog plana. Među građom koju nudi studentima, Zbirka za germanistiku za sad nema elektroničke knjige, no predmetna knjižničarska naglašava da je *online* pristup renomiranim njemačkim časopisima *Spiegel* i *Die Zeit* besplatan.

Osim donacijama i kupnjom, Zbirka za germanistiku svoj fond obogaćuje i razmjenama s knjižnicama brojnih Sveučilišta u Europi, unutar i van njemačkog govornog područja, a u Hrvatskoj najviše surađuje sa Filozofskim fakultetima u Osijeku, Rijeci i Zadru. Posebno se ističe časopis *Zagreber Germanistische Beiträge* koji od 1992. godine izlazi jednom godišnje i objavljuje znanstvene i stručne radove te prikaze s područja germanističke znanosti o književnosti, germanističkoga jezikoslovlja te didaktike i metodike njemačkoga jezika⁵¹, a njegovom razmjenom Knjižnica dobiva brojne časopise i monografske publikacije.

4.1.1. Austrijska knjižnica Zagreb

Iako zapravo nije dio Zbirke za germanistiku, Austrijska knjižnica Zagreb (AKZ) svojim fondom dodatno obogaćuje zbirku koju svakodnevno koriste studenti

⁵⁰ Isto.

⁵¹ Zagreber germanistische Beiträge. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/zgb> (19.08.2019.).

njemačkog jezika. U prostorima Knjižnice Filozofskog fakulteta otvorena je 2015. godine na inicijativu Austrijskog veleposlanstva, Austrijskog kulturnog foruma Zagreb i Odsjeka za germanistiku. Građa Austrijske knjižnice Zagreb ima status trajne posudbe; nije u vlasništvu Knjižnice Filozofskog fakulteta, ali se koristi prema njezinu pravilniku.⁵² Cilj Austrijskih knjižnica je promoviranje austrijske kulture u svijetu, prikupljanjem austrijske nacionalne zbirke, *Austriace*. Dakle, Austrijske knjižnice prikupljaju djela austrijskih autora, djela o Austriji i djela izdana u Austriji,⁵³ no ugovorom je dozvoljeno da 10% ukupnog fonda zbirke čini opća literatura. Stoga, prema ugovoru sklopljenom s Filozofskim fakultetom, AKZ djeluje kao svojevrsna nadopuna germanističkoj zbirci. „AKZ posjeduje građu koju Germanistička zbirka nema ili u kojoj oskudijeva, poput primarnih književnih djela austrijske književnosti iz prve i druge polovice 20. stoljeća, s posebnim naglaskom na suvremenoj austrijskoj književnosti...“⁵⁴ Osim što osigurava veći broj dostupnih naslova i primjeraka na njemačkom jeziku, AKZ, u suradnji s Filozofskim fakultetom, održava i izložbe i natječaje za studente te ih posebnim programima poziva na druženja i kulturna događanja, poput posjeta kazalištu.

4.2. Dodatne usluge u sklopu Zbirke

Zbirka za germanistiku, kao dio složenog sustava fakultetske knjižnice, svojim radom pomaže Knjižnici Filozofskog fakulteta da što uspješnije ispunjava svoje zadaće. Uz već spomenute radionice informacijske pismenosti, koje Knjižnica nudi za studente i sve zainteresirane, studenti prve godine preddiplomskog studija germanistike, u sklopu uvoda u studij, mogu bolje upoznati germanističku zbirku u razgledavanju koje vodi gospođa Klemar Bubić. Vodstva dogovaraju profesori, a ponekad se i sami profesori nađu u ulozi voditelja po Zbirci. Prilikom vodstva gospođa Klemar Bubić posebnu pozornost obraća referentnoj zbirci germanističke zbirke i knjigama poput rječnika, leksikona i kapitalnih teorija književnosti, koje će studenti tijekom studija često koristiti. Prilikom vodstva dodatno se pojašnjava i način pretraživanja *online*

⁵² Klemar Bubić, B.; Luić-Vudrag, D. (2017) Austrijska knjižnica na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 60 (1), str. 205. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/189120> (19.08.2019.).

⁵³ Klemar Bubić, B. Usmeno priopćenje (11.07..2019.).

⁵⁴ Klemar Bubić, B.; Luić-Vudrag, D. (2017) Austrijska knjižnica na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 60 (1), str. 216. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/189120> (19.08.2019.).

kataloga pomoću ključnih riječi, odnosno predmetnih odrednica. Vodstava se održavaju i na njemačkom jeziku, kada Knjižnica ima posjetitelje iz njemačkog govornog područja. Gospođa Klemar Bubić, također, u suradnji s profesorima, na petoj godini diplomskog studija germanistike studentima drži predavanje o ispravnom citiranju.⁵⁵

Studenti diplomskog studija germanistike mogu sudjelovati u prevoditeljskom natječaju, koji se provodi u suradnji s Austrijskom knjižnicom Zagreb. Odabrani tekstovi studentima često predstavljaju prvo upoznavanje s prevođenjem literarnih tekstova te im daju praktična iskustva i vještine za daljnji rad. Uz radionice i predavanja, Zbirka za germanistiku redovito u predvorju Knjižnice svoj rad studentima predstavlja postavljanjem izložbi. Jedna od najznačajnijih izložbi, koje je Zbirka za germanistiku do sada predstavila, održana je u prosincu 2018. godine u čast jednoj od najznačajnijih hrvatskih germanistica, Camilli Lucerni. Camilla Lucerna bila je germanistica, književnica i prevoditeljica, jedna od prvih žena, izvanrednih slušačica na bivšem Mudroslovnom fakultetu (danas Filozofskom fakultetu),⁵⁶ a posebno je značajna za Germanističku zbirku, kojoj je oporučno ostavila velik dio svoje rukopisne ostavštine⁵⁷. Ostavština predstavlja bogat izvor informacija o životu i kulturi žena u Hrvatskoj i Austriji u prvoj polovici dvadesetog stoljeća, a izložba je nakon Filozofskog Fakulteta u Zagrebu održana i na Filozofskom fakultetu u Osijeku.

⁵⁵ B. Klemar Bubić. Usmeno priopćenje (11.07..2019.).

⁵⁶ Klemar Bubić, B.; Rajković Iveta, M. (2018) Austrijska i hrvatska kultura u profesionalnom i životnom putu-studija primjera Camille Lucerne. U: XXV. Međunarodni znanstveni skup: Nijemci i Austrijanci u hrvatskom kulturnom krugu. Zemaljska udruga Podunavskih Švaba u Hrvatskoj, str. 19. Dostupno na: <http://darhiv.ffzg.unizg.hr/id/eprint/11070/> (19.08.2019.).

⁵⁷Lucerna, K. // Hrvatski biografski leksikon. Mrežno izd. Zagreb : Leksikografski zavod Miroslav Krleža, cop. 2013. Dostupno na: <http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=11964> (19.08.2019.).

5. Navike korištenja Knjižnice i Zbirke kod studenata germanistike

5.1. Metode provođenja upitnika

Za potrebe završnog rada proveden je anonimni anketni upitnik, kako bi se utvrdilo u kojoj mjeri Zbirka za germanistiku Knjižnice Filozofskog fakulteta u Zagrebu odgovara današnjim potrebama studenata, a istovremeno je ispitano i koliko studenti germanistike koriste dodatne mogućnosti, koje se nude u sklopu Knjižnice, van matične Zbirke. Upitnik se sastojao od ukupno 24 pitanja, podijeljenih u 3 skupine (Prilog 1). Prvi dio upitnika ispitao je osnovne podatke o studentima: spol, godinu studiranja i drugu studijsku grupu. U drugom dijelu upitnika ispitane su navike korištenja Knjižnice Filozofskog fakulteta općenito, pri čemu se najviše pitanja odnosilo na usluge, koje se smatraju suvremenijim uslugama knjižnica. Treći dio upitnika ispitao je navike korištenja Zbirke za germanistiku. Pitanja su većinom bila zatvorenog tipa, s nekoliko iznimaka otvorenog tipa, kako bi studenti mogli navesti vlastite primjere, obrazložiti svoj odgovor na prethodno pitanje ili dati prijedloge za budući rad Zbirke.

5.2. Uzorak upitnika

Upitnikom je ispitano 55 studenata germanistike, sa svih godina studija. Od ukupno 55 ispitanika, 45 su bile žene (81,8%), a 8 muškarci (18,2%). Najviše se oglasilo studenata treće godine preddiplomskog studija (36,4%), zatim druge godine diplomskog studija (30,9%), nakon čega slijedi prva godina diplomskog studija (16,4%). Studenata prve godine preddiplomskog studija bilo je 7,3% , a preostalih 9% su studenti druge godine preddiplomskog studija, sa studentima, koji su absolventi te jedna ispitanica koja je upravo završila fakultet. Najzastupljenije druge studijske grupe, uz germanistiku, su anglistika (13 ispitanika, 23,6%) i informacijske znanosti (8 ispitanika, 14,5%), a preostalih 34 ispitanika (61,9%) uz germanistiku studira: antropologiju, arheologiju, češki jezik i književnost, etnologiju, indologiju, komparativnu književnost, kroatistiku, nederlandistiku, pedagogiju, poljski jezik i književnost, portugalski jezik i književnost, povijest umjetnosti, ruski jezik i

književnost, skandinavistiku, slovački jezik i književnost, sociologiju, španjolski jezik i književnost, talijanski jezik i književnost, turkologiju ili ukrajinski jezik i književnost.

5.3. Ciljevi i pretpostavke upitnika

Cilj upitnika bio je utvrditi u kojoj mjeri Zbirka za germanistiku zadovoljava potrebe svojih korisnika. Zbirka, kao dio složenog visokoškolskog knjižničnog sustava, sama po sebi ima vrlo ograničene mogućnosti širenja svoje djelatnosti te ovisi o uslugama koje se nude na razini čitave Knjižnice, kako bi studentima bio omogućen rad u uvjetima koji odgovaraju suvremenom standardu. Također se upitnikom htjelo ustanoviti koliko su studenti germanistike upoznati s dodatnim uslugama koje Knjižnica nudi, poput održavanja radionica informacijske pismenosti, korištenja pristupa raznim bazama podataka ili usluge skeniranja na zahtjev.

Pretpostavilo se da su ispitani studenti sveukupno zadovoljni radom Zbirke, no očekivalo se i da će dobar dio studenata imati primjedbe zbog manjka suvremene literature u Zbirci. Također se očekivalo da više od pola ispitanih studenata, za potrebe studija, koristi dodatne usluge Knjižnice.

5.4. Analiza- korištenje usluga Knjižnice Filozofskog fakulteta

Prvo pitanje glavnog dijela upitnika ispitalo je koliko često studenti provode vrijeme u Knjižnici, učeći ili obavljajući obaveze vezane u studij. Od ispitanih studenata germanistike, 24 studenata (43,6%) nekoliko puta tjedno provodi vrijeme u Knjižnici, 15 studenata (27,3%) u Knjižnici radi nekoliko puta mjesečno, a 8 studenata (14,5%) svakodnevno posjećuje Knjižnicu. 4 studenata (7,3%) u Knjižnicu zalazi samo za vrijeme ispitnih rokova, a jednako toliko studenata uopće ne provodi vrijeme u Knjižnici.

Drugo pitanje nudilo je mogućnost višestrukog odgovora. Prilikom pretraživanja literature najveći dio studenata oslanja se na vlastite sposobnosti pronalaznja relevantnih izvora informacija; 50 ispitanika (90,9%) samostalno pronalazi literaturu, 20 ispitanika (40%) preporuke za literaturu zatraži od profesora, 15 ispitanika (27,3%) se posavjetuje s kolegama, dok 4 ispitanika (7,3%) navodi da pomoć zatraži

od predmetnog knjižničara. Od 55 ispitanika nitko nije naveo da za preporuke zamoli predmetnog knjižničara.

Na pitanje: „Jeste li posjetili neku od radionica za informacijsku pismenost koje Knjižnica organizira (npr. radionice za korištenje kataloga i usluga Knjižnice, radionice za utvrđivanje indikatora ugleda i odjeka znanstvenih publikacija, radionice o citiranju) ?“ 50 ispitanika (90,9%) odgovorilo je negativno. Ispitanici koji su prisustvovali radionicama navode radionice za korištenje kataloga i usluga Knjižnice i radionicu o citiranju. Ipak, 20 ispitanika (36,4%) na prvoj godini studija upoznalo se s radom Knjižnice, sudjelovanjem u programu Šetnja knjižnicom, u sklopu orijentacijskog tjedna.

Sukladno pretpostavci, više od polovice studenata germanistike, točnije 56,4%, koristi pristup digitalnim zbirkama Knjižnice Filozofskog fakulteta. Na pitanje koje izvore koriste, 18 ispitanika odgovorilo je da se služe bazama podataka, a posebno ističu JSTOR (5 ispitanika) i Project MUSE (2 ispitanika); po jedan ispitanik navodi i baze Springer Journals i EBSCO. 16 ispitanika koristi Repozitor Filozofskog fakulteta.

Usluge skeniranja na zahtjev nikada nije koristilo 40 ispitanih studenata (72,7%), 13 ispitanika (23,6%) navodi da je navedenu uslugu koristilo nekoliko puta tijekom studija, a samo 2 ispitanika (3,6%) redovito naručuje elektroničke preslike članaka ili poglavlja iz knjiga.

Posljednje pitanje drugog dijela upitnika, koji se odnosio na rad i usluge Knjižnice, glasilo je: „Pratite li Knjižnicu Filozofskog fakulteta na društvenim mrežama (Instagram, Facebook, blog Knjižnice FFZG)?“ 23 ispitanih studenata (41,8%) odgovorilo je da Knjižnicu prati na barem jednoj od navedenih platformi.

5.5. Analiza- korištenje Zbirke za germanistiku

Treći dio upitnika odnosio se na iskustva ispitanika sa Zbirkom za germanistiku. Među ispitanicima našla se samo jedna osoba koja navodi da ne koristi Zbirku za germanistiku, uz objašnjenje u sljedećem pitanju da „ne zna što je to“. Od preostalih 98,2% ispitanika, koji koriste Zbirku, podjednako mnogo Zbirku koristi jednom tjedno ili jednom mjesečno (14 ispitanika, 25,9%), 11 ispitanika (20,4%) u prosjeku Zbirku

koristi jednom u dva tjedna, 6 ispitanika (11,1%) Zbirku koristi jednom u semestru, 5 ispitanika (9,3%) navodi da Zbirku koristi jednom u dva mjeseca, a 4 ispitanika (7,4%) kao odgovor navodi „ostalo“.

Gotovo jedna trećina ispitanih studenata germanistike fond Zbirke koristi isključivo za potrebe studija; od 55 ispitanika, 17 (30,9%) odgovara da posuđuje i knjige koje nisu vezane uz obaveze na studiju. Među ispitanicima prevladava mišljenje da je raspored na koji je raspoređena građa Zbirke za germanistiku logičan; od 55 ispitanika, samo se 2 (3,6%) ne slažu s tom tvrdnjom. Na pitanje: „Koristite li za studij germanistike uz Knjižnicu Filozofskog fakulteta i usluge neke druge knjižnice?“ 24 studenata (43,6%) odgovara da fakultetska knjižnica ne odgovara u potpunosti njihovim potrebama. Uz Knjižnicu Filozofskog fakulteta, ispitanici ponajviše koriste usluge knjižnice Goethe-Instituta (11 ispitanika), što ne čudi s obzirom na srodnost usluga i blizinu Fakultetu. Knjižnice grada Zagreba koristi 10 ispitanika, a navode se još i Zbirka za indologiju (iako je dio Knjižnice Filozofskog fakulteta), Gradska knjižnica i čitaonica "Gustav Krklec" u Ivancu te samo jedan ispitanik koristi usluge Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Jedan od indikatora uspješnog rada knjižnice je dostupnost građe. 11 ispitanika (20%) nikada nije imalo problema s pronalaženjem potrebne literature i navodi da su uvijek mogli posuditi knjige koje su im trebale. Visok postotak studenata (njih 43; 78,2%) navodi da u Knjižnici više nije bilo dostupnih primjeraka tražene literature, a čak 17 ispitanika (30,9%) odgovara da Knjižnica uopće nije imala knjigu koju su tražili.

Uzevši u obzir da Zbirka za germanistiku u sklopu svog rada redovito organizira izložbe u predvorju Knjižnice, studenti su upitani koliko često ih posjećuju. Najviše ispitanika (23; 41,8%) odgovara da je nekoliko puta posjetilo takve događaje, dok skoro jednako toliko studenata (20; 36,4%) nikada nije obratilo pažnju na izložbe koje organizira Zbirka za germanistiku. 8 studenata (14,5%) priznaje da se odazove samo ako moraju u sklopu kolegija, a svega 5 studenata (9,1%) redovito posjećuje izložbe Zbirke za germanistiku.

Zbirka za germanistiku, kao i brojne druge zbirke na Fakultetu, svake godine zapošljava nekoliko studenata za ispomoć predmetnom knjižničaru u obavljanju

jednostavnih knjižničarskih poslova. Od studenata, koji su ispunili upitnik, njih 12 (21,8%) razmišljalo je o tome da se uključi u rad Zbirke za germanistiku.

Pred kraj upitnika, studenti su upitani imaju li prijedloge kako bi Zbirka za germanistiku mogla poboljšati svoje usluge. Iako su odgovori raznoliki, mogu se podijeliti u nekoliko osnovnih skupina. 12 studenata navodi da je zadovoljno radom Zbirke i da nema nikakvih prijedloga za budućnost. Najviše studenata se žali da u ponudi Zbirke nedostaje suvremena literatura s njemačkog govornog područja; studenti bi podjednako voljeli vidjeti novije naslove s područja lingvistike, beletristike, didaktike, ali i veći izbor stručnih časopisa. Također smatraju da bi Zbirka trebala imati više primjeraka iste građe, posebice kada se radi o obaveznim lektirama za književne kolegije, rječnicima ili obaveznoj literaturi za lingvističke kolegije. Među komentarima se posebno ističe ideja jednog ispitanika, koji predlaže, da se obavezna literatura digitalizira te da se tako riješi problem manjka dostupnih primjeraka. Zanimljiv je i prijedlog da bi profesori ili knjižničari mogli izrađivati liste s preporukama za čitanje, od njemačkih klasika do novije literature.

Za sam kraj studenti su ocijenili svoje zadovoljstvo radom Zbirke za germanistiku na skali od 1 do 5. Izračunavanjem aritmetičke sredine dobivena je prosječna ocjena 4,35.

5.6. Zaključak istraživanja

Rezultati upitnika, a posebice odgovori na posljednje pitanje, potvrđuju pretpostavku da Zbirka za germanistiku uspješno obavlja svoj posao. Zanimljivo je da se većina prijedloga studenata odnosila na poboljšanje klasičnih usluga knjižnica (dostupnost literature), a da je samo jedna osoba predložila digitalizaciju građe kao suvremeno rješenje problema manjka primjeraka. Pretpostavka da studentima u fondu Zbirke za germanistiku nedostaju suvremeni naslovi također je potvrđena. Teza da više od pola ispitanih studenata koristi dodatne usluge Knjižnice, pokazala se samo djelomično točno. Digitalne zbirke Knjižnice Filozofskog fakulteta redovito koristi više od pola ispitanika, no ostale mogućnosti, poput usluge skeniranja na zahtjev ili posjećivanja radionica informacijske pismenosti, studenti znatno rjeđe iskorištavaju.

6. Zaključak

Knjižnica Filozofskog fakulteta u svojim se deset godina rada dokazala kao pravi pionir na području visokoškolskog knjižničarstva u Hrvatskoj. Ujedinjenjem brojnih odsječkih i seminarskih knjižnica, koje su bile raspršene u neadekvatnim prostorima po cijelom Fakultetu, Knjižnica je stvorila značajan fond društveno-humanističke literature, dostupan svim studentima Filozofskog fakulteta i drugim zainteresiranim pojedincima, a otvaranje „nove Knjižnice“ iskorišteno je i za pokretanje programa i usluga, koje nadopunjuju klasične zadaće visokoškolskih knjižnica. Zbirka za germanistiku postavljanjem izložbi, vođenjem radionica o citiranju, posebnim vodstvima i uključivanjem studenata u rad Zbirke pridonosi suvremenijem radu Knjižnice, no ipak se u svom radu i dalje ponajviše koncentrira na tradicionalno održavanje zbirke. Provedeno istraživanje pokazalo je da su ispitani studenti vrlo zadovoljni radom Zbirke i da se njihove primjedbe manje odnose na suvremene sadržaje u sklopu Knjižnice, a više na klasične probleme dostupnosti građe unutar same Zbirke za germanistiku.

7. Literatura

1. Akeroyd, J. (2007) Budućnost visokoškolskih knjižnica U: Belan-Simić, A.; Horvat, A. (ur.). Slobodan pristup informacijama, 4. i 5. okrugli stol. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, str. 8-11.
2. Bačić, E. (2007) Visokoškolske knjižnice i neformalni oblici učenja. U: Belan-Simić, A.; Horvat, A. (ur.). Slobodan pristup informacijama, 4. i 5. okrugli stol. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, str. 12-17.
3. Edukacija za studente. Dostupno na : <http://knjiznica.ffzg.unizg.hr/usluge/edukacija/studenti> (19.08.2019.).
4. H. K. (2005) Kulturni događaj desetljeća. Novi list, 14. prosinca, str. 15.
5. Jurković, M. (2009) Knjižnica Filozofskog fakulteta : od želja do realizacije U: Jurković, M. (ur.). Knjižnica Filozofskog fakulteta. Zagreb: FF press, str. 10-23.
6. Jurković, M. (2009) Uvodna riječ. U: Jurković, M. (ur.). Knjižnica Filozofskog fakulteta. Zagreb: FF press, str. 4-5.
7. Klemar Bubić, B. Usmeno priopćenje (11.07.2019.).
8. Klemar Bubić, B.; Luić-Vudrag, D. (2017) Austrijska knjižnica na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 60 (1), str. 205-220. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/189120> (19.08.2019.).
9. Klemar Bubić, B.; Luić-Vudrag, D. (2018). Odras izdavačke i znanstvene produkcije fakulteta u fondu visokoškolske knjižnice: Zbirka periodike u Knjižnici Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U : Arhivi, Knjižnice, Muzeji: Mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, 21 (2018), str. 339-343.
10. Klemar Bubić, B.; Rajković Iveta, M. (2018) Austrijska i hrvatska kultura u profesionalnom i životnom putu- studija primjera Camille Lucerne. U: XXV. Međunarodni znanstveni skup: Nijemci i Austrijanci u hrvatskom kulturnom krugu. Zemaljska udruga Podunavskih Švaba u Hrvatskoj, str. 1-20. Dostupno na: <http://darhiv.ffzg.unizg.hr/id/eprint/11070/> (19.08.2019.).
11. Lucerna, K. // Hrvatski biografski leksikon. Mrežno izd. Zagreb : Leksikografski zavod Miroslav Krleža, cop. 2013. Dostupno na: <http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=11964> (19.08.2019.).
12. M. I. (2005) Knjižnica za 700.000 naslova. Vijesnik, 14. prosinca, str. 36.

13. Majstorović, Z., Čelić-Tica, V.; Leščić, J. (2013) Strategijski plan razvoja knjižnica : s posebnim osvrtom na zadaće Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 56 (1-2), str. 35-70. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/115095> (19.08.2019.).
14. Majstorović, Z.; Ivić, K. (2011) Izgradnja zbirke u sveučilišnom knjižničnom sustavu : model. Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 54 (3), str. 44-67. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/119114> (19.08.2019.).
15. Melinščak Zlodi, I.; Mučnjak, D. (2009) Nova Knjižnica Filozofskog fakulteta u Zagrebu: kako su studenti dočekali svoje Velebno bibliotečno zdanje. Kemija u industriji, 58 (11), str. 542-544. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/42977> (19.08.2019.).
16. Mihel, I. (2009) Misija, vizija, vrijednosti, sadržaji I adaptabilnost : Pogled bibliotekara U: Jurković, M. (ur.). Knjižnica Filozofskog fakulteta. Zagreb: FF press, str. 38-50.
17. Mišetić, M.; Raos, N. (2009) Knjižnične zbirke Filozofskoga fakulteta. U: Jurković, M. (ur.). Knjižnica Filozofskog fakulteta. Zagreb: FF press, str. 25-35.
18. Nacionalna i sveučilišna knjižnica // Hrvatska enciklopedija. Mrežno izd. Zagreb : Leksikografski zavod Miroslav Krleža, cop. 2013. Dostupno na: <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=42698> (19.08.2019.).
19. Nastavnici i suradnici. Dostupno na: <http://knjiznica.ffzg.unizg.hr/usluge/edukacija/nastavnici-i-suradnici> (19.08.2019.).
20. O ideji projekta Digitalna zbirka. Dostupno na: <http://dzs.ffzg.unizg.hr/oidej.htm> (19.08.2019.).
21. Petr, K.; Aparac-Jelušić, T. (2002) Uloga sveučilišnih knjižnica u novim pristupima akademskom obrazovanju. U: Zbornik radova "Težakovi dani". Tkalac, S.; Lasić-Lazić, J. (ur.). Zagreb: Filozofski fakultet, Zavod za informacijske studije, str. 159-171.
22. Pravilnik o radu Knjižnice Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dostupno na: http://knjiznica.ffzg.unizg.hr/pravilnik_2012 (19.08.2019.).

23. Rubinić, D. (2011) Visokoškolska knjižnica u programima informacijskog opismenjivanja studenata : istraživanje programa Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Karl-Franzens Graz. Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 54 (4), str.24-48. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/80039> (19.08.2019.).
24. Standard i smjernice razvoja i uvođenja najbolje prakse u visokoškolskim knjižnicama u Republici Hrvatskoj (2008) Str. 4. Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr/datoteke/473> (19.08.2019.).
25. Standardi za visokoškolske knjižnice u Republici Hrvatskoj (1990) Dostupno na:
https://www.gksb.hr/images/dokumenti/Standardi_za_visokokolske_knjinicice.pdf (19.08.2019.).
26. Zagreber germanistische Beiträge. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/zgb> (19.08.2019.).
27. Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (2019). Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/1925/Zakon-o-knji%C5%BEnicama-i-knji%C5%BEni%C4%8Dnoj-djelatnosti-2019> (19.08.2019.).

8. Prilozi

Prilog 1- anketni upitnik

Odjeljak 1 od 3

Zadaće suvremene visokoškolske knjižnice

Pozdrav svima!

Spol:

Muško

Žensko

Godina studija:

1. godina preddiplomskog studija

2. godina preddiplomskog studija

3. godina preddiplomskog studija

1. godina diplomskog studija

2. godina diplomskog studija

Ostalo...

Druga studijska grupa:

Tekst kratkog odgovora

Knjižnica Filozofskog fakulteta

Opis (po izboru)

Koliko često provodite vrijeme u Knjižnici učeći ili obavljajući obaveze vezane u studij? *

- Svakodnevno
- Nekoliko puta tjedno
- Nekoliko puta mjesečno
- Samo za vrijeme ispitnih rokova
- Ne provodim vrijeme u Knjižnici
- Ostalo...

Prilikom traženja literature za seminarski rad uglavnom: *

- Sam/a pronalazim literaturu
- Posavjetujem se s kolegama
- Preporuke tražim od profesora
- Zatražim pomoć pomoćnog knjižničara (knjižničar na pultu)
- Zatražim pomoć predmetnog knjižničara (knjižničar u sobi iza pulta)
- Ostalo...

Jeste li posjetili neku od radionica za informacijsku pismenost koje Knjižnica organizira (npr. radionice za korištenje kataloga i usluga Knjižnice, radionice za utvrđivanje indikatora ugleda i odjeka znanstvenih publikacija, radionice o citiranju) ? *

- Da
- Ne

Ako je odgovor na prethodno pitanje bio potvrđan, molim napišite koje ste radionice posjetili:

Tekst kratkog odgovora

Jeste li na prvoj godini studija u sklopu orijentacijskog tjedna sudjelovali u programu Šetnja Knjižnicom? *

Da

Ne

Koristite li digitalne zbirke Knjižnice Filozofskog fakulteta (Digitalna zbirka ispitne literature, Repozitorij Filozofskog fakulteta, Baze podataka) ? *

Da

Ne

Ako je odgovor na prethodno pitanje bio potvrđan, molim napišite koje izvore koristite:

Tekst kratkog odgovora

Koristite li usluge skeniranja na zahtjev? *

Da, redovito ih koristim

Koristio/la sam usluge nekoliko puta do sada

Ne, nikada ih nisam koristio/la

Pratite li Knjižnicu Filozofskog fakulteta na društvenim mrežama (Instagram, Facebook, blog Knjižnice FFZG)? *

Da

Ne

Zbirka za germanistiku Knjižnice Filozofskog fakulteta

Opis (po izboru)

Koristite li Zbirku za germanistiku Knjižnice Filozofskog fakulteta? *

Da

Ne

Ako ste na prethodno pitanje odgovorili potvrdno: Koliko često koristite Zbirku za germanistiku?

jednom tjedno

jednom u dva tjedna

jednom mjesečno

jednom u dva mjeseca

jednom semestru

jednom u akademskoj godini

ostalo

Ako ste na prethodno pitanje odgovorili negativno, molim napišite zašto ne koristite Zbirku:

Tekst kratkog odgovora

Koristite li Zbirku za germanistiku Knjižnice Filozofskog fakulteta isključivo za potrebe studija? *

- Da, posuđujem isključivo građu koja mi je potrebna za ispunjavanje fakultetskih obaveza (pripremanje ispit, pisanje ...
- Ne, posuđujem i građu koju proučavam u slobodno vrijeme, nevezano uz obaveze na fakultetu

Koristite li za studij germanistike uz Knjižnicu Filozofskog fakulteta i usluge neke druge knjižnice? *

- Da
- Ne

Ako ste na prethodno pitanje odgovorili potvrdno, molim napišite koje knjižnice još koristite

Tekst kratkog odgovora

Je li, po Vašem mišljenju, raspored na koji je raspoređena građe Zbirke za germanistiku logičan? *

- Da
- Ne

Je li se dogodilo da ste tražili knjigu, a da ju niste mogli posuditi? *

- Ne, uvijek sam mogao/la posuditi knjige koje trebam
- Da, u knjižnici više nije bilo dostupnih primjeraka
- Da, knjižnica uopće nije imala knjigu koju sam tražio/la

Posjećujete li izložbe koje Zbirka za germanistiku organizira u sklopu Knjižnice ? *

- Da, redovito ih posjećujem
- Nekoliko puta sam proučio/la izložbe (npr. u predvorju Knjižnice)
- Samo kada moram u sklopu kolegija
- Ne, nikada nisam obratio/la pažnju na izložbe koje organizira Zbirka za germanistiku

Jeste li razmišljali o tome da se uključite u rad Zbirke za germanistiku? *

- Da
- Ne

Imate li prijedlog kako bi Zbirka za germanistiku mogla poboljšati svoje usluge? *

Tekst dugog odgovora

Kojom ocjenom biste ukupno ocijenili rad Zbirke za germanistiku? *

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

Zadaće suvremene visokoškolske knjižnice na primjeru Zbirke za germanistiku Knjižnice Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Sažetak

Suvremene visokoškolske knjižnice, u koje ubrajamo i fakultetske knjižnice, jedan su od ključnih elemenata kvalitetnog akademskog obrazovanja u 21. stoljeću. Završni rad bavi se visokoškolskim knjižnicama u Republici Hrvatskoj; prikazuje Knjižnicu Filozofskog fakulteta u Zagrebu, uz detaljnije predstavljanje Zbirke za germanistiku, jedne od najvećih zbirki u sklopu Knjižnice. U radu se objašnjava uloga visokoškolskih knjižnica u promicanju informacijske pismenosti. Rad donosi kratki pregled razvoja knjižničnog fonda obuhvaćenog Zbirkom za germanistiku od njegovih početaka 1904. godine sve do danas i današnji način nabave građe kupnjom ili donacijama. U zadnjem dijelu rada predstavljeni su rezultati dobiveni anketnim istraživanjem studenata preddiplomskog i diplomskog studija germanistike. Upitnik ispituje iskustva studenata prilikom korištenja usluga Knjižnice, s posebnim naglaskom na korištenje građe Zbirke za germanistiku.

Ključne riječi:

Visokoškolske knjižnice, Knjižnica Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Zbirka za germanistiku, informacijska pismenost

The role of contemporary academic libraries

-the example of The German Collection of the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb

Summary

Contemporary academic libraries, which include faculty libraries, are one of the key elements to a successful academic education in the 21st century. This Bachelor's thesis describes academic libraries in Croatia; it portrays The Library of the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb, and it further presents the German Collection, one of the oldest collections in the Library. The Thesis illustrates the importance of academic libraries in the promotion of information literacy. It describes the evolution of The German Collection, since its beginnings in 1904 and it explains the process of the acquisition of books in the form of buying new books or receiving donations. The last part of the Thesis presents the results of a survey taken by undergraduate and graduate students of German Language and Literature. The results of the survey show how satisfied the students are with the services of the Library, particularly with The German Collection.

Key words: academic libraries, Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb, German Collection, information literacy